

Evaluering av informasjon på Internett
Kildebruk og kritikk

Hilde Westbye og Anne Gunn Bekken

Det juridiske fakultetsbibliotek

Forelesningens innhold

- Informasjonskompetanse
- Juridisk metode/rettskildelære
- Kildekritikk

Informasjonskompetanse

- Hva er informasjonskompetanse
- Hva bruker man informasjonskompetanse til

Hva er informasjonskompetanse

- En informasjonskompetent person vet
  - når det er behov for informasjon
  - hva slags informasjon hun trenger
  - hvordan informasjonen kan finnes
  - hvordan kritisk vurdere informasjonen
  - hvordan velge ut det som er relevant
  - hvordan bruke informasjonen effektivt

– (Fritt etter Chartered Institute of Library and Information Professionals,
<http://www.cilip.org.uk/policyadvocacy/learning/informationliteracy/definition/default.htm>)

Kildekritikk i forhold til informasjonskompetanse

- En informasjonskompetent person vet
  - når det er behov for informasjon
  - hva slags informasjon hun trenger
  - hvordan informasjonen kan finnes
  - **hvordan kritisk vurdere informasjonen**
  - hvordan velge ut det som er relevant
  - hvordan bruke informasjonen effektivt

Kildekritikk

- Hva er kildekritikk?
- Er det noe dere behøver å forholde dere til i studiene eller i en jobbsituasjon?

Juridisk metode/rettskildelære

- Hvordan man finner ut hva som er gjeldende rett
- Hvorfor vite noe om juridisk metode/rettskildelære i forhold til informasjonskompetanse/kildekritikk?

Rettskildene(Torstein Eckhoff)

- Lovtekster
- Lovforarbeider, annet bakgrunnsstoff, og etterfølgende lovgiveruttalelser
- Rettspraksis
- Andre myndigheters praksis
- Privates praksis
- Rettsoppfatninger
- Reelle hensyn

Kildekritikk

VIKO fra UBiT - NTNU

- Ekthet - **troverdighet**
- Uavhengig og upåvirket/tendensfri - **objektivitet**
- Tidssammenheng – **nøyaktighet**
- **Egnethet**

Troverdighet

- Er forfatterens kvalifikasjoner, som f.eks. utdanning, stilling og posisjon oppgitt?
- Er forfatteren anerkjent og betraktet som kunnskapsrik på fagfeltet?
- Har forfatteren tilknytning til en respektert institusjon/organisasjon?
- Er utgiveren anerkjent?
- Dersom kilden finnes på Internett, hvem eier nettstedet?
- Finnes det informasjon om hvordan forfatteren kan kontaktes?
- Har uavhengige eksperter kvalitetsvurdert informasjonen før den ble publisert?
- Finnes det grammatikalske eller ortografiske feil?
- Domene

Objektivitet

- Er dekningen objektiv eller partisk?
- Er informasjonen balansert eller ensidig?
- Er informasjonen i samsvar eller i konflikt med informasjon som er kjent fra før? Virker informasjonen overdrevet?
- Er publikasjonens hovedhensikt å informere? Er informasjonen omfattende, og blir alle sider av saken berørt?
- Er forfatterens hensikt å overtale, overbevise eller selge noe? Påvirker det innholdet i en spesiell retning?
- Finnes det interessekonflikter? Har enkeltpersoner eller (kommersielle) organisasjoner med tilknytning til kilden interesse av at informasjonen presenteres på en spesiell måte?

Nøyaktighet

- Når ble kilden publisert og sist revidert?
- Er informasjonen oppdatert eller utdatert?
- Består informasjonen av fakta eller meningsytringer?
- Er informasjonen omfattende, detaljert og eksakt?
- Er argumentasjonen saklig og konsistent?
- Har publikasjonen en referanseliste eller bibliografi som viser at forfatteren har forsket på emnet?
- Oppgir forfatteren kilden til statistikk eller "fakta" som er brukt?
- Kan informasjonen bekreftes i minst to andre kilder?

Egnethet

- Hvilket emneområde dekker kilden?
- Er emneområdet relevant for ditt informasjonsbehov?
- Er dette en vitenskapelig publikasjon beregnet på akademikere eller andre som er kunnskapsrike på fagfeltet?
- Er dette en kilde skrevet for folk uten spesiell kunnskap om fagområdet?

Eksempler til illustrasjon av vurderingspunktene

- <http://blog.wired.com/27bstroke6/2008/09/six-year-old-st.html>
- <http://www.aftenposten.no/nyheter/uriks/article2877296.ece>
- http://hannemyr.com/faq/legal_dm.html
- <http://www.clara.no/definisjoner/>
- <http://juridisk.net/>
- <http://www.paragrafen.no/>

Eksempler forts.

- <http://www.jussportalen.no/>
- <http://www.bellona.no/factsheets/Oljesand>
- http://www.energy.gov.ab.ca/OilSands/pdfs/F5_OilSands.pdf
- <http://www.statoilhydro.com/no/NewsAndMedia/Multimedia/features/Pages/chronicleOilSandCanada.aspx>

Eksempler forts.

- http://en.wikipedia.org/wiki/Council_of_Europe
- <http://no.wikipedia.org/wiki/Euopar%C3%A5det>
- www.idunn.no
- www.google.com

Mer om kildekritikk

- VIKO – www.ntnu.no/viko
- Søk & skriv – <http://www.sokogskriv.no/norsk/basis/kildekritikk/index.html>
- <http://www.hib.no/biblioteket/oppgaveskriving/kildekritikk.asp>
- www.medietilsynet.no/no/Tema/Barn-og-unge/kildekritikk
